

Ringerike kommune

Deres ref.:
23/11837

Vår ref. (saksnr.):
22/1358 - 20

Saksbeh.:
Une Brita Skoe, 906 54 645

Dato:
06.11.2023

Ringerike kommune - offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel 2023-2035. Oslo kommunes uttalelse

Det vises til brev av 11.09.2023 fra Ringerike kommune vedrørende ovennevnte.

Vedlagt følger Oslo kommunes uttalelse i saken.

Vennlig hilsen

Sigurd Knudsen
plan- og utbyggingssjef

Une Brita Skoe
spesialrådgiver

Kopi til:

Byantikvaren
Bymiljøetaten
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel
Byrådslederens kontor
Eiendoms- og byfornyelsesetaten
Plan- og bygningsetaten
Vann- og avløpsetaten

Vedlegg

Byrådets sak nr.: 27/23 - Ringerike kommune – offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel 2023-2035. Oslo kommunes uttalelse
Foreslåtte bestemmelser og avgrensning av arealformål nedslagsfelt drikkevann og restriksjonsområde

Vår ref. (saksnr.):
22/1358 - 19

Byrådets sak nr.:
27/23

Vedtaksdato:
03.11.2023

Ringerike kommune – offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel 2023-2035. Oslo kommunes uttalelse

Saksfremstilling:

Det vises til brev av 11.09.2023 fra Ringerike kommune vedrørende forslag til kommuneplanens arealdel 2023-2035 som er lagt ut på høring med frist for uttalelse innen 06.11.2023.

Vedtakskompetanse:

Myndighet til å avgi uttalelse til nabokommuners plan- og utbyggingssaker er av bystyret delegert til byrådet med videredelegering til byråden for byutvikling, jf. byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360, jf. bystyrets vedtak av 30.05.2001, sak 218.

Vedtak/Oslo kommunes uttalelse:

Ringerike er nabokommune til Oslo. Andelen pendlere fra Ringerike kommune inn til Oslo er på ca. 7 %. Dette vil kunne endre seg betraktelig dersom Ringeriksbane og ny E-16 blir ferdigstilt. Oslo kommune er opptatt av at areal- og transportplanleggingen i Ringerike kommune bidrar til grønn mobilitet og reduksjon av privatbilisme mellom kommunene.

Areal, transport og næring

Kommuneplanens arealdel for Ringerike tar utgangspunkt i målene i kommuneplanens samfunnsdel og arealstrategi, vedtatt i Ringerike kommunestyre 30.09.2021, og planprogrammet til arealdelen, fastsatt i Ringerike kommunestyre 23.06.2022. Arealstrategien gir overordnede føringer for arealutviklingen i kommunen. Ifølge arealstrategien skal Ringerike legge til rette for en kompakt by- og tettstedsutvikling, der ny boligbebyggelse hovedsakelig skal lokaliseres ved fortetting og transformasjon i Hønefoss, Heradsbygda og Haugsbygd, og i tettstedene Hallingby, Nes, Sokna, Åsa og Tyristrand. Oslo kommune mener det er positivt at Ringerike legger opp til en konsentrert utbygging med høyere tetthet i Hønefoss sentrum.

Oslo kommune bemerker at planforslaget legger opp til en boligreserve som overstiger anslått behov for nye boliger i planperioden. En for stor boligreserve er utfordrende fordi kommunen avsetter større arealer til bebyggelse og anlegg enn det som er nødvendig, og dermed får svakere kontroll over hvor veksten vil komme. Flere av de foreslåtte nye byggeområdene ligger også utenfor de definerte sentrumsområdene i kommunens arealstrategi, noe som kan svekke viljen til å utvikle sentrale områder gjennom fortetting og transformasjon, og forhindre utbygging innenfra og ut. Samlet sett kan denne utviklingen bidra til en økning i bilbaserte reiser i regionen, og undergrave ulike dimensjoner av bærekraftig utvikling som kommunen prøver å oppnå, bl.a. levende sentrum, bevaring av naturverdier og reduksjon av klimagassutslipp. Oslo kommune vil sterkt oppfordre Ringerike til å revurdere områder som ikke er i tråd med arealstrategien i samfunnsdelen, og til å planlegge i tråd med statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Forslaget til arealdel legger opp til mange gode grep for å påvirke reisemiddelvalg. Det er positivt at planen definerer en nullvekstsone for personbiltransport i indre sentrumssone i Hønefoss, og setter krav om mobilitetsplan i reguleringsplaner for å motvirke vekst i personbiltrafikken. Det bør vurderes å bruke maksimumsbestemmelser for parkering for å bygge opp om intensjonen om redusert biltrafikk.

Strategisk lokalisering av næring er også et viktig virkemiddel for å bidra til en bærekraftig areal- og transportutvikling. I bestemmelsen for sentrumsformål står det at hovedtyngden av kontor-, handels-, service- og kulturtilbud skal lokaliseres til områder avsatt til sentrumsformål. Oslo kommune oppfordrer til å også ta inn en begrensning av type og omfang av handelstilbudet som kan etableres utenfor arealer med sentrumsformål. Det er bra at kommuneplanen definerer plasskrevende varer, og begrenser lokaliseringen av denne typen handel til definerte arealer utenfor sentrum.

Det er svært positivt at Ringerike kommune har vedtatt en nullvisjon for nedbygging av matjord, og at kommunen har utarbeidet arealregnskap og klimagassberegninger for de foreslåtte arealbruksendringene. I forslaget til ny arealdel er flere avsatte byggeområder i gjeldende plan endret til LNF-formål og grønstruktur, noe som er et godt bidrag for å redusere klimagassutslipp fra arealbruk. Det er positivt at planforslaget reduserer arealet med dyrka jord som åpnes for nedbygging. Samtidig kommer det fram i arealregnskapet at flere av de foreslåtte nye utbyggingsområdene bidrar til nedbygging av dyrkbar mark og natur- og miljøverdier. Planforslaget øker arealet med dyrkbar jord som åpnes for utbygging med drøyt 1400 daa, sammenlignet med gjeldende plan, noe som ikke er i tråd med kommunens nullvisjon for nedbygging av matjord eller nasjonale jordvernmål. Planbeskrivelsen opplyser også om at planforslaget åpner for en økning i klimagassutslipp fra arealbruksendringer med 20 %, sammenlignet med gjeldende plan, og vil berøre store karbonrike arealer, særlig produktive skogsarealer av høy bonitet. Oslo kommune oppfatter at det er redegjort godt for konsekvensene av de foreslåtte arealbruksendringene, og oppfordrer Ringerike kommune til å revurdere de områdene i høringsforslaget som har størst negativ konsekvens på klima, jordbruk, natur- og miljøverdier. Arealinnspill 2 Prestmoen fremstår som særlig uheldig. Området ligger utenfor Ringerike kommunes vedtatte satsingsområder for næring, og har negative konsekvenser for naturmangfold, jordbruk, skogbruk, landskap, kulturminner og friluftsliv. Oslo kommune fraråder å åpne for næring i dette området.

Natur og friluftsliv

Vern av naturverdier i Marka etter naturmangfoldloven, eller på bakgrunn av naturtypekartlegging eller miljøregistreringer i skog gir grunnlag for å ivareta naturverdier i enkeltområder. For å sikre sammenhengende arealer som er store nok for å sikre artene på en bedre måte, har Oslo kommune, i høringsforslaget til ny kommuneplan, foreslått hensynssone naturmiljø med tilhørende bestemmelser for å sikre økologiske korridorer i Marka. Hensynssonen er basert på rapporten Økologiske korridorer og områder med særlig store naturverdier i Marka i Oslo kommune, utarbeidet av Biofokus for Oslo kommune. Oslo kommune mener at Ringerike bør vurdere å gjennomføre tilsvarende prosjekt.

Vannforsyning

Dagens vannforsyning

I forbindelse med revidering av kommuneplanens arealdel for Oslo, er det etter samråd med vår tilsynsmyndighet, Mattilsynet Stor-Oslo, foreslått nye bestemmelser for nedslagsfeltene til drikkevannskildene. Dette innebærer at det er foreslått nye bestemmelser for arealformål Nedslagsfelt for drikkevann (H110), samt foreslått avsatt restriksjonsområder/ bestemmelsesområder med egne bestemmelser for arealene nærmest drikkevannskildene.

Innsjøene Langlivatnet og Maridalsvannet er drikkevannskilder for Oslo, og deler av nedbørsfeltene til disse innsjøene ligger i Ringerike kommune. **Oslo kommune ber om at nedbørsfeltene til Maridalsvannet og Langlivatnet avsettes til arealformål H110 - Hensynssone nedslagsfelt drikkevann, og at området rundt Langlivatnet som er vist som bestemmelsesområde i vedlagt kart avsettes til restriksjonsområde/bestemmelsesområde.**

Vedlagt følger kart over nedbørsfeltene med tilhørende forslag til bestemmelser for disse, og kart over foreslått restriksjonsområde/bestemmelsesområde med tilhørende foreslåtte bestemmelser. Oslo kommune vil ettersende kart (shape-filer) til Ringerike kommune.

Framtidig vannforsyning fra Holsfjorden (Tyrifjorden)

Fra 2028 vil Oslo hente råvann til vår drikkevannsforsyning fra den sydøstlige delen av Tyrifjorden, Holsfjorden. På bakgrunn av dette ber Oslo kommune om at Ringerike kommune legger opp til en arealbruk som ivaretar hensynet til Tyrifjorden/Holsfjorden som drikkevannskilde til samtlige kommuner nedstrøms.

Masseforvaltning

Oslo kommune mener det er positivt at Ringerike har utarbeidet en temarapport for masseforvaltning, med mål om at ressursene skal forvaltes i et regionalt, langsiktig og bærekraftig perspektiv. Oslo kommune ser positivt på å avsette arealer for å legge til rette for økt gjenbruk av masser i nabokommunene, men slike arealer bør legges til eksisterende byggeområder, og bør legges slik at transport ifm. masseforvaltning minimeres. Oslo kommune kan ikke se at dette er tilfellet for arealinnspill 71 Tyttebærmoen, som er tatt inn som nytt område for massedeponi og næringsbebyggelse (kombinert formål). Innspillet innebærer å åpne for utbygging i et helt nytt område, 5 km nord for Sokna sentrum, og vil ha negative konsekvenser for naturmangfold og landbruk.

God og forsvarlig håndtering av overskuddsmasser krever felles og koordinert innsats på tvers av kommunegrenser og fylker. Oslo kommune ønsker å fortsette samarbeidet regionalt om dette, og ber om at arealer og behov knyttet til massehåndtering vurderes grundig på et overordnet nivå.

James Stove Lorentzen

byråd

Vedlegg:

1. Foreslåtte bestemmelser og avgrensning av arealformål nedslagsfelt drikkevann og restriksjonsområde

Kommuneplanens arealdel – nedbørsfeltene til Oslo drikkevannskilder

Nedbørsfeltet

Nedenfor følger forslag til bestemmelser for nedbørsfeltet (nedslagsfeltet) til Langlivatnet og kart over nedbørsfeltet (figur 1). (Tekst i rødt ligger ikke inne i forslaget til Oslo kommuneplans arealdel som nå er på offentlig ettersyn, og vil bli spilt inn fra Vann- og avløpsetaten i høringen).

Foreslåtte bestemmelser til arealformål:

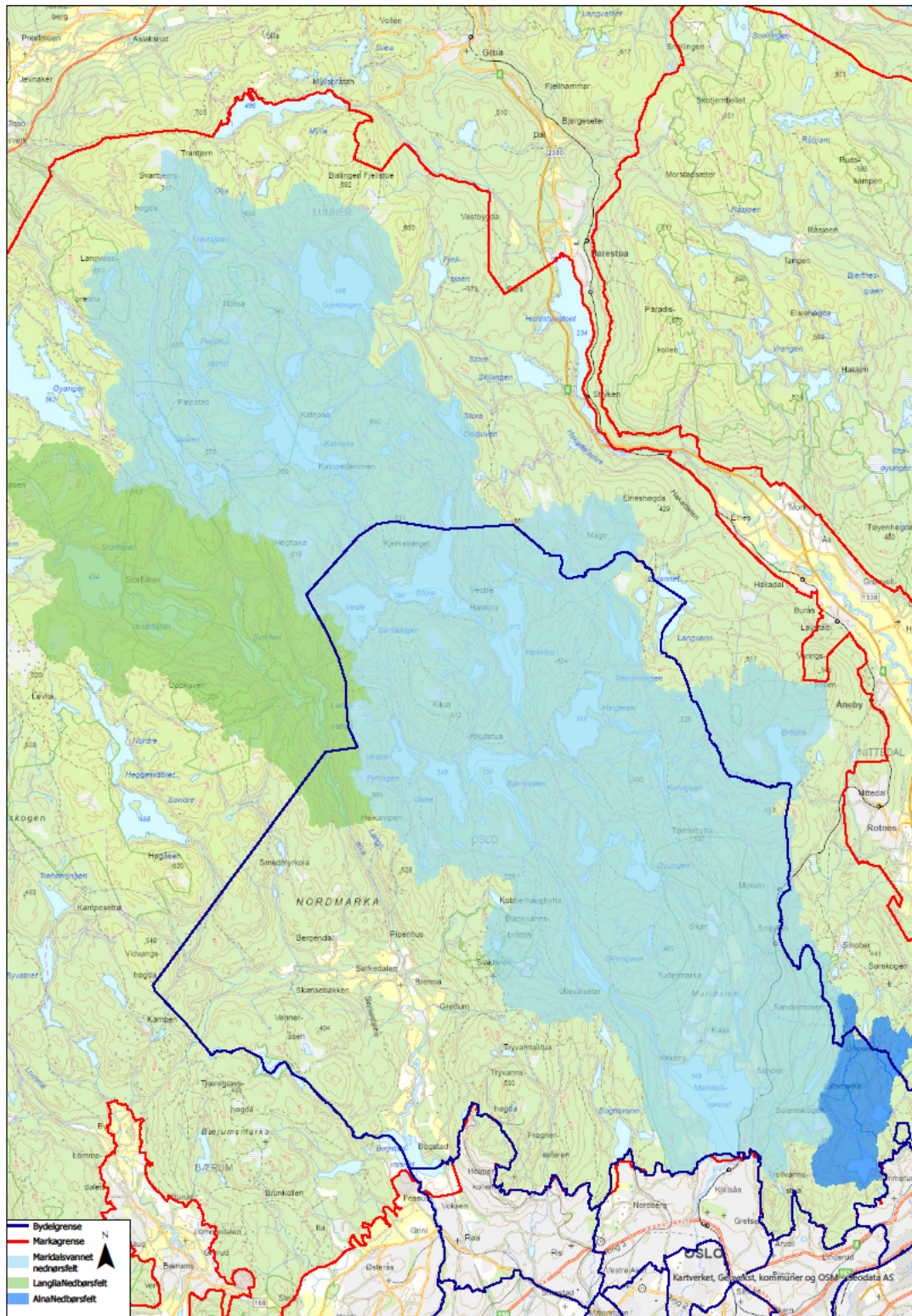
Hensynssone H 110 – drikkevannskilde med tilhørende nedbørsfelt

§ 14.1 Hensynssone restriksjoner for drikkevannskilder med tilhørende nedbørsfelt H110

jf. pbl. § 11-8 (3) a, samt **drikkevannsforskriften § 4**, forurensningsloven § 7 og **forurensningsforskriften kap. 12 og 13**

Nedslagsfelt for drikkevann, H110

- a. I nedbørsfeltet til drikkevannskilder innenfor Oslo kommune, vist som hensynssone H110, skal det ikke utøves aktiviteter eller gjøres tiltak som kan medføre fare for forurensning av drikkevannet.
- b. Innenfor hensynssonen gjelder følgende for vann og avløp:
 - i. Innlagt vann er ikke tillatt, med mindre det er gitt utslippstillatelse for sanitært avløpsvann og det er etablert et fullverdig renseanlegg, hvor svartvann går i tett tank og gråvann renses i henhold til gjeldende regler og forskrifter.
 - ii. Tett tank til svartvann skal etableres innenfor hovedbygningens grunnmur. Tanken skal være tilgjengelig for kontroll. Volum i tanken skal være sikret ved eventuell lekkasje.
 - iii. Innlagt vann i garasje eller uthus er ikke tillatt.
 - iv. Med innlagt vann menes vann fra vannverk, brønn, cisterneanlegg eller lignende som gjennom rør eller ledninger er ført innendørs.
 - v. Det er ikke tillatt å slippe ut avløpsvann fra bobiler eller lignende.

Figur 1. Kart over nedbørsfeltene til Oslo kommunes drikkevannskilder.

Restriksjonsområde / bestemmelsesområde

Nedenfor følger forslag til bestemmelser avgrensning av restriksjonsområde / bestemmelsesområde for Langlivatnet (figur 2).

Foreslåtte bestemmelser til arealformål:

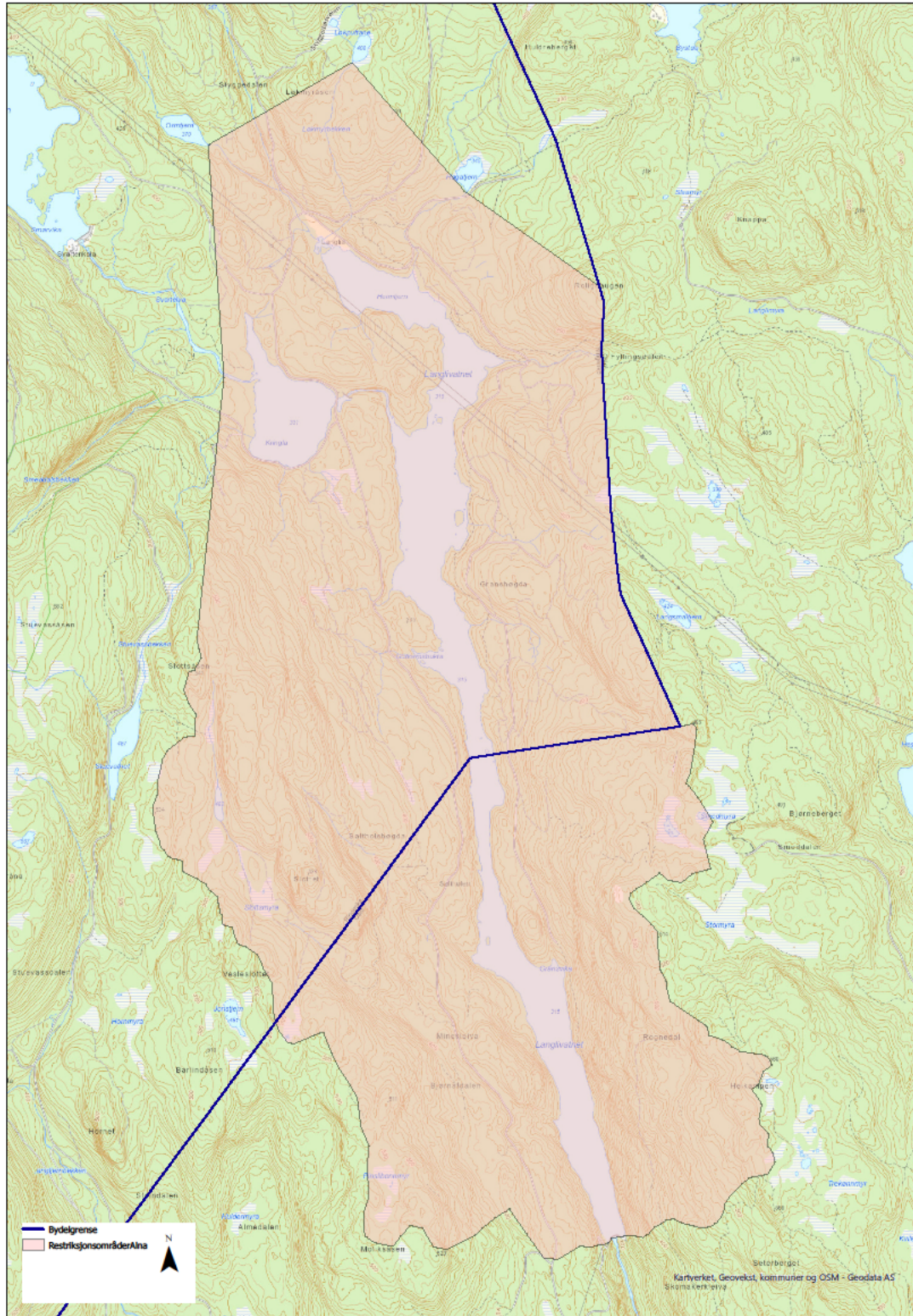
Bestemmelsesområde for drikkevannshensyn #1-5

jf. pbl. § 11-8 (3) a

- a. Bestemmelsesområde for drikkevannshensyn #1 Maridalsvannet, #2 Langlia #3 Alnsjøen #4 Elvåga og #5 Nøklevann, gir særskilte restriksjoner for allmenhetens aktiviteter.
- b. Restriksjonene for Nøklevann trer i kraft kun ved beredskapstilfeller der vannet skal benyttes som drikkevannskilde.
- c. For allmenhetens aktiviteter gjelder følgende for enhver som ferdes eller oppholder seg innenfor bestemmelsesområdene:
 - i. Det er ikke tillatt å sette opp telt, hengekøye, bobil, campingvogn eller på annen måte slå leir.
 - ii. Det er ikke tillatt å bade eller på annen måte oppholde seg i vann. Dette gjelder også husdyr.
 - iii. Det er ikke tillatt å slå seg ned (raste) nærmere enn 50 meter fra helt eller delvis isfrie innsjøer, elver og bekker.
 - iv. Det er ikke tillatt å fiske, pilke, krepse, vade, benytte båt eller andre fremkomstmidler i vann, vaske gjenstander, eller utføre lignende aktiviteter i innsjøer, elver og bekker.
 - v. Det er ikke tillatt å slippe ut helseskadelige væsker og stoffer fra biler, campingvogner eller lignende. Forbudet omfatter for eksempel vask, reparasjoner og oljeskift av maskiner og kjøretøy.
 - vi. Husdyr skal ikke gå løse når de er nærmere enn 50 m fra innsjø, elver og bekker. Hunder som deltar i lovlig jakt og tjeneste er unntatt. Avføring etter hund skal tas med ut av bestemmelsesområdene.

Retningslinje:

- Oslo kommune ved Vann- og avløpsetaten har myndighet til å bortvise personer som ikke overholder bestemmelsene som gjelder innenfor bestemmelsesområdene for drikkevannshensyn. Det er vaktmannskap som patruljerer i marka og rundt drikkevannskildene. Overtredelse av bestemmelsene er straffbart.
- Bestemmelsene i pkt. i, iii og v gjelder også på private og offentlige parkerings- og oppstillingsplasser og veier når disse ligger innenfor bestemmelsesområdene.
- For Nøklevann trer bestemmelsene i kraft ved de tilfellene vannkilden benyttes som råvann til produksjon av drikkevann, som en del av beredskapsprosedyren tatt til orientering av Mattilsynet.

Figur 2: Kart som viser avgrensingen av det foreslåtte restriksjonsområdet/bestemmelsesområdet knyttet til Langvatnet som drikkevannskilde for Oslo kommune. (PS: feil i tegnforklaringen: har blitt Alna i stedet for Langvatnet).